

SCANGREEN 2023-26

En ny runde med sortsafprøvning på greens er godt i gang. I denne runde testes de klassiske græsarter som rødsvingel, alm. og krybende hvene, men også to rajgræssorter har sneget sig ind og en helt ny græsart, *Phleum bertolonii* (knoldrottehale eller plænetimothe).

Af: Karin J. Hesselsøe, NIBIO-Landvik, Jørgen Hornslien, NIBIO-Apelsvoll, Norge; Bjarni Hannesson, Reykjavik GC, Island; Torben K. Petersen, DGU og Karin Normann, hortonom, Turfhouse

Foto: Martin Hesselsøe og Karin Hesselsøe

SCANGREEN-projektet, som tester nye græssorter til greens i Skandinavien, har kørt siden 2003 med afprøvning af nye sorter hvert 4. år. I sommeren 2023 blev den nuværende runde etableret på forsøgsreens i Smørum, Danmark, Landvik og Apelsvoll i Norge og i Reykjavik på Island samt i Minneapolis, Minnesota, USA. Hver måned fra april til november evalueres græskvalitet, vinterstyrke, ukrudt, sygdomme og andre karakterer. I foråret 2025 vil sortlisterne på scanturf.org blive opdateret med midtvejs-resultater, og efter endnu to år vil slutresultaterne foreligge. Selve etableringen af de nye greens gav en del udfordringer i den tørre forsommer i 2023, men efter lidt vinterskader, især på de to greens i nordlig zone, er der nu god etablering alle steder.

Hvad er SCANGREEN-projektet

I SCANGREEN afprøver vi de bedste sorter af krybehvene, alm. hvene, rødsvingel og andre græsarter til greens under de vækstforhold, vi har i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island. Markedet for græssorter til golfgreens i dette område er relativt lille, så projektet har i alle årene været støttet af den skandinaviske forskningsfond STERF

for, at der skal være vinterstyrke og sygdomsresistente sorter til rådighed for golfbanerne i Norden. De frøfirmaer, som tilmelder sorter til forsøget, betaler også en del af udgifterne. I SCANGREEN 2023-2026 indgår sorter fra Barenbrug og DLF, samt fra de amerikanske firmaer Landmark Seeds og Mountain View Seeds.

Udfordringer i 2023-24

Hvis nogen husker vejret i sommeren 2023, var det noget med en lang og tør forårs- og forsommerperiode, hvilket ikke er det bedste til nyetablering af greens. Både i Smørum og på de to forsøgsarealer i Norge (Landvik og Apelsvoll) var der udfordringer med at få græsset til at spire og etablere sig godt i vækstjorden. Vandingsanlægget blev brugt flittigt, og fiberdug blev rullet ud for til at holde på fugten. Men det allerbedste for en god græsetablering på et sandet vækstlag er naturlig jævnlig nedbør. I sensommeren 2023 var det faktisk forsøgsreenen på Island, hvor de havde haft rigeligt med naturlig nedbør, som var etableret bedst, og allerede i slutningen af august blev den første ERFA dag afholdt for islandske greenkeepere (Foto 1).

ERFA dag på forsøgsgreenen på Island. Island fik rigeligt med naturligt nedbør i sommeren 2023 og forsøgsgreenen etablerede sig bedst af alle forsøgsgreens

Vinteren 2023-2024 medførte en del vinterskader på de to greens i nordlig zone (Apelsvoll og Reykjavik), hvor bl.a. rajgræs og krybehvene måtte såes igen. Her i september 2024 står alle forsøgsreens dog stort set flot.

Hvilke arter og sorter testes?

Af krybehvene har de amerikanske firmaer Mountain View og Landmark Seeds tilmeldt nogle af deres topsorter: 'Spectrum', 'Oakley' og 'Piper'.

Prøv at checke disse sorters rancering på den amerikanske NTEP-liste (National Turfgrass Evaluation Program): <https://maps.umn.edu/ntep/>.

Af lidt mere specielle græsarter til greens har både DLF og Barenbrug hver en sort af alm. rajgræs med i forsøget. Alm. rajgræs egner sig normalt ikke til den lave klippehøjde, men her testes de på 5 mm, og rajgræs kan muligvis være aktuelt på greens i situationer, hvor man har brug for en meget hurtig etablering.

En udførlig oversigt over alle arter, sorter og blandinger, som er med i SCANGREEN 2023-26, kan findes på scanturf.org. De fleste af de nye sorter har endnu ikke fået et officielt navn, men har blot en nummerkode fra forædlerne.

På scanturf.org kan man også finde protokollen for, hvordan SCANGREEN etableres og plejes, og her findes også rangeringen af sorterne, der var med i den seneste runde fra 2019 til 2022.

Fakta-boks:

SCANGREEN

Projektnavn:

SCANGREEN 2023-2026

Turfgrass species and varieties for integrated pest management of Scandinavian putting greens, 2023-26

Projektperiode:

2023-2026

Forsøgsreens (ansvarlig):

- **Danmark: Smørum Golfklub**
(Chefgreenkeeper Per Rasmussen/Karin Normann, Turfhouse)
- **Norge: NIBIO-Landvik og NIBIO-Apelsvoll, Norsk Institut for Bioøkonomi**
(Karin Juul Hesselsøe, Trond Pettersen, Pia Heltoft og Jørgen Hornslien)
- **Island: Ness Golfklub**
(Chefgreenkeeper Bjarni Hannesson, Reykjavik GC)
- **USA: University of Minnesota, Minneapolis**
(Andrew Hollmann/Eric Watkins)
Denne forsøgsreen finansieres ikke af STERF, men er med, fordi de amerikanske forskere synes, det er interessant med et sorts-forsøg, som ikke sprøjtes med fungicider.

Projektets formål:

At afprøve hvilke sorter af hvene, rødsvingel, engrap- og rajgræs som er mest vinterstærke, stress-tolerante, og sygdomsresistente på greens i Skandinavien. At skabe videndeling blandt planteforædlere, frøfirmaer og greenkeepere om vigtigheden af at have sunde græssorter til rådighed med høj kvalitet.

Sponsorer:

STERF (Scandinavian Turfgrass Environmental Research Foundation) og de frøfirmaer som tilmelder sorter.